

EL SENYOR DELS ANELLS

El retorn del rei

* Els capítols marcats en **negreta** són els que cal llegir amb més atenció.

LLIBRE CINQUÈ

I. Minas Tirith

En Gàndalf i en Pippin cavalquen veloçment cap a Minas Tirith, la ciutat més important del regne de Góndor, formada per set nivells de pedra blanca. Abans d'entrar a veure el senescal Dénethor, en Gàndalf adverteix a en Pippin que convé que vagi amb compte amb el que diu. En Dénethor és el pare d'en Bóromir i, quan entren a veure'l, aguanta el corn del seu fill, partit en dos. Des de l'inici, hi ha una tensió silenciosa entre en Gàndalf i en Dénethor, però en Pippin, sentint-se en deute amb la casa de Góndor perquè en Bóromir li havia salvat la vida, ofereix els seus serveis al senescal. L'home l'accepta, però ignora en Gàndalf rebutja la seva ajuda contra Mórdor.

En Pippin s'incorpora als guardes de Góndor i coneix en Beregond, un vigilant que li ensenya les qüestions bàsiques de l'ofici. Li presenta el seu fill, Bergil, que es fa amic del hòbbit i li ensenya la ciutat. Llavors arriben reforços que han d'ajudar la ciutat en la batalla que s'acosta. Aquella nit es pon el sol i l'endemà ja no es fa de dia perquè Mórdor ha escampat la foscor per poder entrar en batalla i assetjar la ciutat.

II. El pas de la Companyia Grisa

Mentrestant, l'Àragorn, en Théoden i els genets de Ròhan, després d'haver visitat Ísengard, s'encaminen cap a Ròhan per preparar-se per viatjar cap a Minas Tirith per reforçar la ciutat. Pel camí, es troben trenta Dúnedains del nord, muntanyencs amics de l'Àragorn, i dos fills de l'Élrond, l'Elladan i l'Elrohir. El grup porta un missatge per l'Àragorn de Rivendell: "Si et cal ajuda, recorda el Camí dels Morts". Mentrestant, en Merry ofereix els seus serveis al rei Théoden, que els accepta encantat.

L'Àragorn, llavors, decideix que ell, en Légolas, en Guimli i els Dúnedains aniran cap a Minas Tirith pel Camí dels Morts, del qual es diu que no pot travessar cap home viu. La llegenda diu que, en el passat, el Rei de la Muntanya havia jurat lleialtat a Isildur, però, quan se'l va necessitar, va trencar el seu jurament. Isildur el va condemnar a ell i als seus homes a no descansar mai més fins que complissin el seu jurament. L'Àragorn confia que ell, el seu hereu, hauria de poder reclutar-los altra vegada.

La comitiva de l'Àragorn arriba a Dunharrow, l'enclavament bèl·lic de Ròhan, on es troben l'Éowyn que, enamorada de l'Àragorn, li prega que eviti el Camí dels Morts. Ell s'hi nega i hi entra amb tota la seva companyia. Gràcies al seu lideratge, aconsegueix parlar amb els morts i reclutar-los per la batalla.

III. L'Assemblea de Ròhan

Després de tres dies, els genets de Ròhan arriben a Dunharrow. Parlen llargament sobre si l'Àragorn pot sobreviure al Camí dels Morts i conclouen que no. Arriba, llavors, un missatger de Góndor amb una fletxa vermella que simbolitza l'aliança entre els dos pobles: els demanen ajuda desesperadament. El dia següent ja no surt el sol: la foscor ha començat. Els genets es preparen per cavalcar cap a la batalla i en Théoden demana a en Merry que es quedi enrere. Amb tot, un jove genet anomenat Dernhelm s'ofereix per portar en Merry amb ell d'amagat. Tots cavalquen cap a la guerra.

IV. El setge de Góndor

En Pippin es passa tot un dia al servei de Dénethor. De sobte, se senten els xiscles terribles dels Nàzgul i, des de la torre, en Pippin veu un grup de genets que fugen de la seva ombra alada, entre els quals es compta en Fàramir, fill de Dénethor. Quan sembla que tot està perdut, apareix en Gàndalf galopant sobre en Grisencrín i fa fugir el Nàzgul. En Fàramir és escortat fins al seu pare, on explica —davant d'ell, en Gàndalf i en Pippin— el seu encontre amb en Frodo i en Sam. El pare, llavors, li retreu amargament no haver portat l'anell a Góndor i remarca que en Bóromir, el seu fill gran, sí que ho hauria fet. El dia següent, en Dénethor envia en Fàramir a protegir les runes de la ciutat d'Osgiliath. Malgrat que és una missió suïcida, en Fàramir l'accepta per no decebre encara més el seu pare.

Poc temps després, els exèrcits de Mórdor s'acosten a Minas Tirith. Els genets que volien salvar Osgiliath intenten tornar a la ciutat per salvar-se: molts ho aconsegueixen, però una fletxa enverinada toca en Fàramir. Els orcs assetgen la ciutat amb múltiples estratègies. En Dénethor, en lloc de defensar la ciutat, es tanca a la torra amb en Fàramir, que està greument malalt, i decideix que tots dos es moriran cremats: ordena que li portin fusta i oli. En Gàndalf, mentrestant, i sense saber la demència d'en Dénethor, agafa el comandament de la defensa de la ciutat. En Pippin, però, decideix salvar en Fàramir i intenta convèncer els guardes perquè no l'obeeixin i corre a buscar en Gàndalf.

Els exèrcits de Mórdor tiren la porta a terra i el primer d'entrar és el Senyor dels Nàzgul. En Gàndalf l'enfronta, però just llavors sona el corn dels genets de Ròhan i el Nàzgul desapareix per abatre l'altre enemic.

V. La cavalcada dels rohirrim

Quatre dies abans, els homes de Ròhan cavalquen cap a Minas Tirith i es troben els Homes Salvatges del Bosc. Estan tips dels orcs i ofereixen els seus serveis a en Théoden. Expliquen que tots els camins cap a la ciutat estan bloquejats excepte un camí secret que només coneixen ells: els ofereixen el camí i protecció durant el trajecte. Gràcies a ells, els homes de Ròhan tenen un trajecte segur fins a Minas Tirith. Quan hi arriben, en Théoden ordena entrar en batalla i els rohirrim canten una cançó aterridora i cavalquen cap a la guerra.

VI. La batalla dels camps del Pelènnor

De sobte, la bèstia alada que fa de muntura del Senyor dels Nàzgul fa caure el cavall d'en Théoden i el rei hi queda enterrat a sota. La guarda del rei fuig esparverada excepte en Dernhelm, el jove genet que porta en Merry d'amagat. En Dernhelm cau del cavall, però, de tota manera, s'atreveix a desafiar el Nàzgul dient que, malgrat que cap home viu no pot matar

un dimoni com aquell, sí que ho pot fer una dona. Revela, llavors, que és l'Éowyn disfressada de guerrer. Ataca amb fúria la muntura alada del Nàzgul i el mata. El seu Senyor, llavors, ataca l'Éowyn, però ella, amb l'ajuda d'en Merry, el destrueix. Llavors cau a terra. L'Éomer, que veu caure la seva germana, té un atac de fúria i ataca l'enemic ferotgement. Porten els cossos d'en Théoden i de l'Éowyn a la ciutat i descobreixen que ella no està morta.

En aquest punt, arriben reforços de Mórdor en uns vaixells que naveguen el riu. Tothom perd l'esperança d'aconseguir la victòria, però dels vaixells no en surten orcs, sinó l'Àragorn, en Légolas, en Guimli i els Dúnedain, que guanyen la batalla.

VII. La pira d'en Dénethor

La narració torna al punt de vista d'en Pippin. Quan el Senyor dels Nàzgul se'n va per atacar els genets de Ròhan, en Gàndalf i en Pippin corren a salvar en Fàramir abans que sigui cremat viu pel seu pare. Quan arriben a la torre, veuen que en Beregond està lluitant amb els guardes, que intenten seguir les ordres del senescal i cremar-lo. En Gàndalf intenta convèncer en Dénethor de lluitar per la ciutat, però ell considera que no hi ha esperança: es treu un palantir de la capa i explica que fa temps que el mira i que sap que no hi ha victòria possible. A més, no vol que l'Àragorn el suplantí a ell i al seu llinatge. Llavors es cala foc a ell mateix i es mor. En Gàndalf i en Beregond porten en Fàramir a les Cases de Guariment.

VIII. Les Cases de Guariment

Després de la batalla, l'Àragorn planta tendes per instal·lar-se fora de la ciutat i refusa de prendre el tron del regne fins que la guerra amb Mórdor s'hagi acabat. S'esperarà fora de la ciutat fins que el senyor de Minas Tirith li demani que entri. Mentrestant, en Merry, en Fàramir i l'Éowyn, que han rebut ferides del Nàzgul, agonitzen. Una guaridora de la ciutat recorda que les mans del rei són guaridores i que d'aquesta manera se sabrà quin és el rei veritable. L'Àragorn, llavors, entra a la ciutat i els cura, i després cura tots els malalts de la ciutat. Tothom s'adona que el rei ha tornat.

IX. L'última deliberació

En Légolas explica a en Merry i en Pippin les seves aventures fins que es van separar. Quan l'Àragorn va aconseguir la lleialtat de l'exèrcit dels morts, els va fer lluitar contra els vaixells d'en Sàuron, que baixaven del riu Ànduin. Així, van evitar que milers de nous atacants arribessin a la ciutat. Llavors, l'Àragorn va alliberar els morts de la seva maledicció i ells van pujar als vaixells per arribar fins a la ciutat i acabar de guanyar la batalla.

Mentrestant, els capitans més importants fan una reunió a una tenda fora de la ciutat. En Gàndalf opina que caldria facilitar la feina a en Frodo, l'única esperança que els queda per guanyar la guerra, i reptar en Sàuron davant de la Porta Negra. D'aquesta manera el distraurien i farien que els seus exèrcits sortissin a l'exterior.

X. S'obre la Porta Negra

Dos dies després, set mil cavallers cavalquen cap a Mórdor. En Pippin s'hi apunta com a representant de la Comarca, però en Merry, encara ferit, es queda enrere. L'exèrcit, primer, no

troba oposició de cap mena i, després, de molt suau, però la proximitat de Mórdor crea por als soldats. Arriben a la Porta Negra i demanen a en Sàuron que es rendeixi. En Sàuron envia un ambaixador, la Boca de Sàuron, que es riu del seu exèrcit i els mostra l'armadura de *mithril* d'en Frodo per demostrar-los que l'han capturat i que només el deixaran anar amb unes condicions inacceptables. En Gàndalf rebutja les condicions i comença la guerra. En Pippin sembla que es morirà a mans d'un troll quan, de sobte, se sent algú que crida que les àligues estan venint.

LLIBRE SISÈ

I. La torre de Cirith Úngol

El fil de la narració retorna a en Frodo i en Sam. En Frodo ha estat capturat i és presoner a la torre de Cirith Ungol. En Sam està convençut que l'ha de rescatar. Primer, ha de passar els dos guardians de la torre, que generen una influència sobre el visitant no desitjat. Gràcies a la llum de Na Galàdriel, en Sam aconsegueix traspasar-los. Un cop a dins la torre, en Sam es troba cadàvers d'orc per tot arreu i dedueix que s'han estat barallant entre ells: només queden dos orcs vius, en Shagrat i en Snaga. En Sam fa servir l'anell per espantar en Shagrat i, després, busca en Frodo desesperadament. Finalment, el troba a la part més alta de la torre: despullat i maltractat. Amb una tensió perceptible entre tots dos hòbbits, en Sam retorna l'anell a en Frodo. Després la negativitat desapareix i en Sam busca roba d'orc perquè tots dos es puguin disfressar. S'escapen.

II. La terra de l'Ombra

Els hòbbits comencen el seu viatge a través de Mórdor per arribar al Mont del Fat. Gairebé no tenen provisions i no tenen aigua. Passen set fins que, finalment, troben un rajolí d'aigua bruta. L'anell cada vegada pesa més per a en Frodo. Aviat s'adonen que, per arribar a la seva destinació, han de travessar un campament ple d'orcs i d'homes malvats. Proven de vorejar el campament. Amb tot, aviat es troben una companyia d'orcs que, pensant-se que ells també ho són, els fan formar a les files de l'exèrcit. En Frodo agonitza perquè l'anell vol ser descobert i ell s'hi resisteix. De sobte, arriben a un creuament de camins molt caòtic: tots els orcs es dirigeixen a la porta per lluitar contra l'exèrcit de l'Àragorn. Aprofitant la confusió, s'escapen.

III. El Mont del Fat

El dia següent, en Sam pren les regnes de la situació i empeny en Frodo a continuar. En Frodo està extenuat i no pot més. Com que no vol donar l'anell a en Sam per compartir la càrrega, en Sam es carrega en Frodo a l'esquena. Arriben al peu de la muntanya i, després de molts patiments, arriben a dalt de tot. De sobte, apareix en Gòllum i dona un cop al cap d'en Sam, que cau inert. En Frodo i en Gòllum comencen una lluita desfermada per l'anell. En Frodo venç i se'n va a llençar l'anell, mentre en Sam vigila en Gòllum: primer és a punt de matar-lo, però després se n'apiada.

Llavors en Frodo anuncia a en Sam que ja no vol destruir l'anell i que se'l quedarà per a ell: se'l posa. Immediatament després, l'ull de Sàuron s'adona que són allà i envia els Nazgûl a recuperar l'anell. Llavors torna a aparèixer en Gòllum i es bat amb un Frodo invisible (perquè té l'anell posat). De sobte, en Frodo reapareix i li falta el dit de l'anell. En Gòllum balla feliç

amb l'anell a la mà, però, de l'emoció, no s'adona que és a prop del precipici i cau. El Mont del Fat rugeix quan nota l'anell a les seves entranyes i explota. En Sam i en Frodo fugen com poden, però saben que es moriran. Tot i així, en Frodo és feliç, lliure de la influència de l'anell i amb el seu estimat Sam.

IV. El camp de Cormal·len

El fil de la narració retorna a en Gàndalf i a l'exèrcit de l'Àragorn. Les àligues gegantines els han vingut a ajudar. De sobte, els exèrcits de Mórdor noten que l'anell ha estat destruït i xisclen de terror. Llavors, en Gàndalf entra a Mórdor cavalcant el rei de les àligues i acompanyat per tres àligues més: rescaten els dos hòbbits, que estan a punt de ser consumits per la lava. En Sam es desperta dies després a Ithilien, al costat del seu senyor i d'en Gàndalf. El mag els porta a veure el rei de Góndor, l'Àragorn. Fan una gran festa i retroben els seus companys. L'endemà l'Àragorn entrarà a Minas Tirith i reclamarà la corona que li pertany.

V. El Senescal i el Rei

La narració fa un salt enrere en el temps i retorna just després de la guerra de Minas Tirith, quan l'exèrcit de l'Àragorn acaba de marxar cap a Mórdor. L'Éowyn voldria haver marxat amb els cavallers i suplica a en Fàramir que la deixi marxar. En Fàramir s'enamora d'ella i, durant dies, els dos passegen pels jardins de la Casa de Guariment mirant cap a l'est. Un dia, s'adonen que la foscor ha desaparegut i celebren la victòria. Ella, però, continua trista i, en Fàramir, que endevina el seu amor no correspost per l'Àragorn, li declara el seu amor i la demana en matrimoni. Ella accepta i es cura de la seva aflicció.

Quan l'Àragorn torna, en Fàramir ofereix les claus de la ciutat a l'Àragorn. Ell decideix que vol que sigui en Frodo qui li porti la corona i en Gàndalf qui li posi al cap: el rei és coronat. La ciutat comença a ser reconstruïda i millorada. L'Àragorn planta un nou arbre blanc a la ciutat en lloc del vell, que s'havia assecat (l'arbre és símbol del rei veritable). A mitjans d'estiu, arriben un grup d'elfs: En Cèleborn, Na Galàdriel, N'Élrond i la seva filla Arwen. L'Àragorn i l'Arwen es casen i ella renuncia a la seva immortalitat. La reina Arwen, a més, ofereix a en Frodo el seu lloc al vaixell d'elfs que salparà cap a l'altra banda del mar, on els màgics i els elfs viuran eternament amb joventut i joia.

VI. Molts comiats

En Frodo decideix tornar a casa i l'Àragorn i la companyia l'escorten un tros. Primer paren a Ròhan, on se celebra el funeral d'en Théoden i s'anuncia el casament de l'Éowyn i el Fàramir. Després arriben a Ísengard i es troben en Barbarbrat: els diu que ha deixat marxar en Sàruman. El grup se'l troba pel camí com un pidolaire ple d'odi. Li ofereixen pietat, però ell la rebutja. Finalment, arriben a Rivendell i retroben en Bilbo, que ha envellit notablement. Després d'uns dies, els hòbbits joves decideixen tornar a la Comarca.

VII. Camí de casa

Els hòbbits i en Gàndalf arriben a la taverna de Bree i parlen amb l'hostaler. L'endemà continuen el seu camí cap a casa, però en Gàndalf els diu que els ha de deixar.

VIII. L'assot de La Comarca

Amb tot, la tornada a La Comarca no és la que els hòbbits s'esperaven perquè se la troben regida per una mena de xèrifs sanguinaris (homes mig orcs) que segueixen ordres d'un cap misteriós anomenat Sharkey. Els hòbbits, llavors, organitzen els seus companys per plantar cara als opressors. En Pippin i en Merry fan de capitans d'una batalla èpica en la qual maten setanta homes i moren dinou hòbbits. Llavors, en Frodo torna a casa seva, on li diuen que hi viu el nou cap, en Sharkey: aviat descobreix que no és altre que el mateix Sàruman. En Frodo li té pietat, però el mag prova de matar-lo de totes maneres. Tot i així, en Frodo insisteix a no matar-lo i acaba sent el mateix Llenguadeserp qui el mati, tot i que aviat també és assassinat en mans de hòbbits.

IX. Les Rades Grises

Els hòbbits reconstrueixen La Comarca, molt devastada per les males arts d'en Sàruman. En Sam fa servir el seu regal de Na Galàdriel per replantar arbres meravellosos. En Merry i en Pippin es tornen els herois de la Comarca i en Sam es casa amb la Rosie Cotton i se'n van a viure a l'Atzusac amb en Frodo.

En Frodo escriu les seves aventures i, després, demana a en Sam que l'acompanyi a un viatge curt. Es troben N'Élrond, Na Galàdriel i en Bilbo, que els acompanyen. Cavalquen fins al gran mar, allà els espera en Gàndalf. En Frodo diu adeu als seus amics i els explica que se'n va a l'altra banda del mar, amb els elfs i els màgics. En Sam està molt trist, però sap que ell s'ha de quedar amb la seva família.